

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 13.11.2025

Lautakunnan lausunto Keski-Suomen hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen vuodelle 2026

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta tunnistaa Keski-Suomen hyvinvointialueen poikkeuksellisen haastavan taloudellisen tilanteen ja pitää välttämättömänä tiukkaa talouden hallintaa. Alijäämän kattaminen vuoteen 2030 mennessä edellyttää merkittäviä ja johdonmukaisia muutoksia hyvinvointialueen toiminnassa.

Palveluverkkoa koskevat tarkemmat evästyksiset sisältyvät lautakunnan erilliseen lausuntoon.

Yleiset huomiot

- Lautakunta korostaa, että talouden toimenpiteet talouden sopeuttamiseksi on vietävä eteenpäin suunnitelmallisesti ja johdonmukaisesti. Toimenpiteiden tulee olla realistisia ja käytännössä toimeenpantavissa.
- Talouden tasapainottamisen rinnalla on varmistettava palvelujen saavutettavuus ja yhdenvertaisuus koko hyvinvointialueella.
- Lautakunta pitää myönteisenä, että talousarviossa painotetaan palveluketjujen integraatiota ja digitaalisten palvelujen kehittämistä, sillä nämä toimenpiteet tukevat kustannustehokkuutta ja hoidon jatkuvuutta.
- Samalla lautakunta painottaa, että digipalveluiden rinnalla on turvattava fyysiset vastaanottopalvelut niille väestöryhmille, jotka eivät voi tai osaa käyttää digitaalisia kanavia.
- Lautakunta haluaa korostaa yhteistyön merkitystä kaupunkien, kuntien, järjestöjen ja yhdistysten välillä. Tavoitteena on edistää aitoa kumppanuutta ja varmistaa palveluketjujen sujuvuus eri toimijoiden kesken, mukaan lukien kunnat, järjestöt ja kolmas sektori.

Palvelukohtaiset nostot

Terveydenhuollon palvelut

- Lautakunta korostaa hoitotakuun toteutumisen merkitystä. Kiireettömään hoitoon ja suun terveydenhuoltoon pääsyn on oltava mahdollista lain edellyttämässä ajassa koko alueella.
- Lautakunta pitää myönteisenä digitaalisten ja etäpalvelujen kehittämistä sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyön vahvistamista. Nämä toimet tukevat kustannustehokkuutta ja palvelujen sujuvuutta.
- Lautakunta on huolissaan henkilöstön saatavuudesta ja kuormittumisesta. Henkilöstön riittävyys on edellytys hoitotakuun ja potilasturvallisuuden toteutumiselle.

Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut

- Lautakunta kannattaa palvelurakenteen keventämistä ja pitää tärkeänä yhteisöllisen asumisen sekä kotona asumista tukevien palveluiden vahvistamista. Tämä linja tukee sekä asukkaiden toiveita että taloudellista kestävyyttä, edellyttäen että kotiin vietävät palvelut – kuten kotihoito ja turvapalvelut – turvataan riittävin resurssein. Lautakunta huomio myös, että Keski-Suomen hyvinvointialueella ei

ole sellaista tietoon perustuvaa syytä, jonka vuoksi kotihoidon peittävyys tulisi olla koko maan keskiarvoa suurempi.

- Lautakunta tukee ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen peittävyys kohdentamista lähemmäs maan keskiarvoa. Lautakunnan mukaan on perusteltua tarkastella asumispalveluiden saatavuutta alueellisesti, ei yksittäisten kuntien tasolla.
- Tiukassa taloudellisessa tilanteessa lautakunta pitää perusteltuna painotusta lakisääteisiin palveluihin ja määrärahasidonnaista lähestymistapaa ei-lakisääteisiin palveluihin.
- Lautakunta kannattaa vammaispalveluissa oman palvelutuotannon lisäämistä ja palvelurakenteen keventämistä.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut

- Talousarviossa on myönteisesti tunnustettu tarve siirtää painopistettä raskaista lastensuojelun palveluista varhaisen tuen palveluihin. Lautakunta korostaa varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistamisen merkitystä. Painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista varhaiseen tukeen on strategisesti ja taloudellisesti perusteltua ja pidemmällä tähtäimellä kustannusvaikuttavaa.
- Lautakunta pitää myönteisenä, että aikuisten sosiaalityössä painotetaan painopisteen siirtämistä varhaiseen tukeen ja kuntouttaviin palveluihin, sillä se tukee sekä asiakkaiden toimintakykyä että pitkän aikavälin kustannusten hallintaa.

Yhteenveto

Lautakunta kannattaa talousarvioesitystä, mutta korostaa, että toimenpiteiden vaikutuksia palvelujen laatuun, saatavuuteen ja henkilöstöön on seurattava tiiviisti.